

แผนพัฒนา 5 ปี ฉบับที่ 13 ของจีน : นัยต่อไทย
China's 13th Five Year Plan: Its Implications for Thailand

อักษรศรี พานิชสาส์น¹

---

¹ รองศาสตราจารย์ ดร. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

บทคัดย่อ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของจีนฉบับที่ 13 เป็นเสมือนพิมพ์เขียวในการพัฒนาประเทศจีนในช่วง 5 ปีตั้งแต่ค.ศ.2016-2020 บทความนี้มุ่งวิเคราะห์นโยบายทางเศรษฐกิจของแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้ที่มีต่อประเทศไทย

ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 รัฐบาลจีนมุ่งปฏิรูปเศรษฐกิจโดยเน้นการขับเคลื่อนด้วยภาคการบริโภคและตั้งเป้าหมายจะเติบโตในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 6.5 ต่อปีไปจนถึงค.ศ.2020 ด้วยอัตราเติบโตในระดับนี้ ประกอบกับการมุ่งปฏิรูปสู่โมเดลการเติบโตที่เน้นการบริโภคและภาคบริการ คาดว่าจะช่วยกระจายทางให้เศรษฐกิจจีนเข้าสู่ “ภาวะปกติใหม่” ได้อย่างราบรื่น ในแง่ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ถือเป็นส่วนหนึ่งของ “ความฝันของจีน” โดยประธานาธิบดีสีจิ้นผิงตั้งความหวังจะเห็นจีนกลายเป็นสังคม “เสี่ยวคัง” ที่คนจีนจะ “มีกินมีใช้” ถ้วนหน้าภายในค.ศ.2020 ซึ่งเป็นปีสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และเป็นปีที่ประเทศจีนเตรียมฉลองใหญ่ในวาระครบรอบ 100 ปีของการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีน ดังนั้น ด้วยศักยภาพของชนชั้นกลางจีนที่จะมีรายได้และกำลังซื้อมากขึ้นจากทิศทางอนาคตของจีนภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 บทความนี้จึงวิเคราะห์โอกาสสำหรับภาคธุรกิจของไทยในการขยายการค้า การลงทุนและการท่องเที่ยวเกี่ยวกับจีน ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะต่อภาครัฐและภาคเอกชนในตอนท้ายของบทความ

คำสำคัญ เศรษฐกิจจีน, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติของจีน, ภาวะปกติใหม่, เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยภาคการบริโภค

ABSTRACT

This paper reviews China's 13th Five Year Plan as a blueprint to guide the country's economic and social development from 2016 through 2020 and analyzes its economic implications for Thailand.

Under this 13th Five Year Plan, the Chinese government sets out the goals and targets for China's development in the next five years in order to intensify its efforts to reform towards a consumer-driven economy and to maintain an average annual GDP growth rate of 6.5% until 2020. This growth rate, coupled with a smooth transition to a growth model to be driven by consumption and services, will hopefully guide the economy into its "new normal" period. Strategically important, China's 13th Five Year Plan is an important part of President Xi Jinping's Chinese Dream (Zhongguo Meng), which is aimed to prepare for the celebration of the centennial anniversary of the founding of the Communist Party of China (CPC) and at the same time to meet the deadline in 2020 for realizing China's goal of becoming "a moderately prosperous society in all respects" or "Xiao Kang" in Chinese. Therefore, this trend will have a significant implication for Thailand and the region, given the size and global influence of the China's economy. Given its great potential for an enlarged Chinese middle class, China's 13th Five Year Plan will importantly have significant business implications, not only for China, but also for Thailand. Thus, this paper analyzes China's future economic potentials and benefits for Thailand and makes some recommendations for the Thai government and the Thai private sector in the final part of

this article.

Keywords: China's economy, China's Five Year Plan, New Normal, consumer-driven economy

บทนำ: ความสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ของจีน

ในการพัฒนาประเทศ รัฐบาลจีนได้มีการดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (Five-Year Plan for National Economic and Social Development) ซึ่งแผนพัฒนาฯ แต่ละฉบับเป็นเสมือน “พิมพ์เขียว” (roadmap) ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศจีนเป็นระยะเวลานาน 5 ปี สำหรับแผนพัฒนาฯ ฉบับปัจจุบัน เมื่อกลางเดือนมีนาคม 2016 หลังการประชุม National People’s Congress (NPC) ทางการเงินได้ประกาศ “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” ระยะ 5 ปี ฉบับที่ 13 (ค.ศ.2016-2020) หรือที่คนจีนเรียกโดยย่อว่า “สี่ขานู” เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิรูปและปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมจีนครั้งสำคัญ แผนพัฒนาฯ ของจีนฉบับนี้มีความยาว 148 หน้าและมีเนื้อหามากถึง 65,000 ตัวอักษรจีน

เห็นได้ว่าในช่วงเวลา 1-2 ปีที่ผ่านมา เศรษฐกิจจีนเริ่มมีการเติบโตในอัตราที่ชะลอตัวจนมีการตั้งคำถามถึงความแข็งแกร่งของเศรษฐกิจจีน ด้วยปัญหาเชิงโครงสร้างของโมเดลพัฒนาเศรษฐกิจจีนในแบบเดิม ทำให้เศรษฐกิจจีนเติบโตลดลง เพราะมีการพึ่งพาภาคการค้าระหว่างประเทศมากเกินไป เมื่อเศรษฐกิจโลกชะลอตัวก็ย่อมจะกดดันให้ภาคส่งออกของจีนต้องหดตัวและเศรษฐกิจจีนขยายตัวต่ำลงตามไปด้วย นอกจากนี้ ที่ผ่านมากลไกขับเคลื่อนการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ใช้เป็นหลักคือ “รถม้าลากจูงสามตัว” ได้แก่ การลงทุน การส่งออก และการอุปโภคบริโภค แต่ผู้นำจีนคือนายกรัฐมนตรี หลี่ เค่อเฉียงได้ประกาศว่าการพัฒนาต่อจากนี้ไปจะไม่ยั่งยืนหากยังคงพึ่งพาการลงทุนและการส่งออกมากเกินไป เพื่อรักษาอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจจีนในระดับปานกลางถึงสูงต่อไป จึงจำเป็นต้องส่งเสริม “การปฏิรูปเชิงโครงสร้าง” โดยมีองค์ประกอบหลักคือการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและการขับเคลื่อนด้วยพลังการบริโภค ในแผนพัฒนาฯ ฉบับล่าสุดนี้ รัฐบาลจีนได้เร่งปรับโมเดล

เศรษฐกิจจีนอย่างจริงจังโดยการเบนเข็มหันมาเน้นการบริโภคภายในประเทศ และ
ปลูกปั้นเศรษฐกิจภาคบริการของจีนให้มีบทบาทมากขึ้นอย่างแท้จริง

ในการนำแผนพัฒนาฯ ฉบับนี้มาใช้ รัฐบาลจีนจึงต้องการที่จะผลักดันการปรับ
โครงสร้างเศรษฐกิจจีนให้มีการเติบโตอย่างมีคุณภาพ ไม่ใช่การเติบโตเชิงปริมาณ
เหมือนที่ผ่านมา “ภาวะปกติใหม่” (new normal) หรือในภาษาจีนกลาง คือ ซิน
ฉาง тай (xinchángtài) จึงเป็นปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจแนวทางใหม่ที่จะเข้ามา
แทนที่การเติบโตแบบเดิม

สาระสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ของ จีน

นอกจากที่จะยังคงยึดตามเป้าหมายรวมในการปรับปรุงพัฒนา “ระบบ
สังคมนิยมแบบมีอัตลักษณ์จีน” ส่งเสริมความทันสมัยในระบบบริหารประเทศ เน้นให้
กลไกตลาดรับบทบาทชี้ขาดในการจัดสรรทรัพยากร และทำให้รัฐบาลแสดงบทบาทได้
ดียิ่งขึ้น สาระสำคัญของแผนพัฒนาฯ ของจีนฉบับนี้ที่โดดเด่นคือการไม่ได้มุ่งเน้นการ
ขยายตัวทางเศรษฐกิจในรูปแบบเดิมๆ แต่หันมาเน้นส่งเสริมให้ชาวจีนมีรายได้เฉลี่ย
(GDP per capita) สูงขึ้น โดยตั้งเป้าหมายให้คนจีนมีรายได้สุทธิหลังหักภาษีเพิ่มขึ้น
ทุกปีอย่างน้อยร้อยละ 6.5 ในช่วง 5 ปีจากนี้ ทั้งยังจะเดินหน้าสร้างความเป็นเมือง
(urbanization) เพื่อเพิ่มจำนวนผู้อยู่อาศัยในเมืองใหญ่ให้มีสัดส่วนร้อยละ 60 ของ
ประชากรทั้งประเทศ และเพิ่มจำนวนประชากรที่มีทะเบียนบ้านอยู่ในเมืองใหญ่ให้มี
สัดส่วนเพิ่มเป็นร้อยละ 45 ของประชากรทั้งประเทศภายในปี 2020 หากทั้งหมดนี้
สำเร็จได้จริง จะทำให้ชนชั้นกลางในจีนเพิ่มมากขึ้นและมีรายได้สูงขึ้น กลายเป็นกลุ่มผู้
บริโภคที่เป็นพลังขับเคลื่อนหลักของเศรษฐกิจจีน รวมทั้งเป็นการเตรียมการที่จะเลี่ยง
หรือก้าวข้ามปัญหากับดักรายได้ปานกลาง (middle income trap)

ด้วยปัญหาเชิงโครงสร้างของโมเดลพัฒนาเศรษฐกิจจีนแบบเดิมที่ใช้มานาน
มากกว่า 3 ทศวรรษ ทำให้เศรษฐกิจจีนพึ่งพาภาคการค้าระหว่างประเทศมากเกินไป